

Päiväys
08.04.2024

Diaarinumero
852/03.04.04.04.19/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

08.04.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **15.04.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 08.04.2024 nro 422/2024, valitus ympäristölupa-asiassa, kallion louhinta ja murskaus sekä pintamaiden ja kaivannaisjätteiden väliaikainen varastointi, Rusko.

Luvan hakija

J & T Pajunen Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **08.04.2024 – 15.5.2024** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **15.5.2024**.

08.04.2024

Dnro 852/03.04.04.19/2022

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja Ruskon Omakotiyhdistys ry

Luvan hakija J & T Pajunen Oy

Päätös, josta valitetaan

Ruskon kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta 23.6.2022 (16.6.2022 § 32)

Rakennus- ja ympäristölautakunta on myöntänyt ympäristöluvan J & T Pajunen Oy:lle jätteenkäsittelytoiminnan olennaiseen muuttamiseen Ruskon kunnassa kiinteistöllä 704-403-4-35. Olennainen muutos koskee vastaanotettavien jätteiden määrää ja lajia, toiminta-aluetta ja toiminta-aikaa. Ympäristölupapäätös on voimassa toistaiseksi ja se korvaa Ruskon kaavoitus- ja rakennuslautakunnan 11.10.2012 myöntämän ympäristöluvan. Hakemuksen mukainen toiminta on voitu aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesti. Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemuksessa esitetyllä tavalla sekä noudattaa lisäksi lupamääräyksiä.

Päätökseen on liitetty lupamääräykset 1–24, joista lupamääräykset 1–2, 4–5, 8–10 ja 23 kuuluvat seuraavasti:

1. Alueelle saa vastaanottaa biokaasulaitoksen mädätysjäännöstä, hevosenslantaa, haravointijätettä ja kantoja yhteensä alle 20 000 tonnia vuodessa. Purkubetonia ja ylijäämämaata saa vastaanottaa alle 50 000 tonnia vuodessa.
2. Alueelle ei saa vastaanottaa muita kuin tässä luvassa mainittuja jätteitä. Mikäli alueelle tuodaan jätettä, jonka vastaanottoa ei ole tässä ympäristöluvassa sallittu, on jäte viipymättä toimitettava laitokseen, jonka ympäristöluvassa kyseisen jätteen vastaanotto on hyväksytty ja jäte on palautettava sen haltijalle.

4. Toiminta-alueita tulee laajentaa niin, että asfaltoidulle alueelle mahtuvat varikon lisäksi mädätysjäännöksen ja hevosenlannan varasto sekä kompostointiaumat. Muilta osin kentän pinta tiivistetään. Hujalantien varteen rakennetaan maa-aineksesta suojavalli. Hulevesien viivytysallasta laajennetaan niin, että sen tilavuus tulee olla $1 \text{ m}^3 / 100 \text{ m}^2$ tiivistettyä kenttää.

Toiminta (betonin ja muiden jätteiden varastointi ja käsittely) on tehtävä tiivispohjaisella alustalla siten, ettei toiminnasta pääse haitallisia valumia pinta- eikä pohjavesiin. Tarkemmat suunnitelmat kompostointikentän rakenteesta ja vesienkäsittelystä tulee toimittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista.

Jatkossa asfalttipinnan tiiveydestä ja pinnan eheydestä on huolehdittava. Rakennetun kentän pinnoitteen sekä vesien keräys- ja johtamisjärjestelmän kunto on tarkastettava säännöllisesti. Havaitut viat on korjattava viipymättä. Varastointikenttä tulee rakentaa niin, että kentän ulkopuoliset sade- ja sulamisvedet eivät päädy alueelle / jäterakenteeseen.

5. Pölyämisestä ei saa aiheutua haittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Pölyn leviäminen ympäristöön on estettävä toimintojen sijoittelulla, kastelulla, putoamiskorkeuksien säätämällä, tarvittaessa kasojen peittämisellä, teknisillä ratkaisuilla tai muilla parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisilla menetelmillä. Aumoja on käännettävä ja seulontaa suoritettava sellaisissa sää- ja tuuliolosuhteissa, joissa hajun ja pölyn leviäminen ympäristöön on mahdollisimman vähäistä.

Hiukkaspitoisuutta tulee mitata tarvittaessa. Mikäli raja-arvojen ylityksiä havaitaan, pölyntorjuntamenetelmiä on parannettava välittömästi. Raja-arvona on käytettävä Valtioneuvoston päätöksen 481/1996 2 §:n mukaisia ohjearvoja.

Toiminnasta aiheutuvia hajupäästöjä tulee tarkkailla säännöllisesti ja niistä tulee pitää kirjaa.

8. Melu ei missään toiminnan vaiheessa saa ylittää häiriintyvissä kohteissa asumiseen käytettävien alueiden oleskelupihoilla A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB.

9. Toiminnan aiheuttamaa melutasoa tulee mitata tai mallintaa tarvittaessa Ruskon kunnan ympäristönsuojelun kanssa sovittavalla tavalla. Mikäli mahdollisten valitusten tai muun tarpeen mukaan suoritettujen melumittausten perusteella ilmenee, että toiminnasta aiheutuu erityisen häiritsevää melua lähialueiden asukkaille, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä torjumaan melua rakenteellisin tai teknisin menetelmin. Lupaviranomainen voi antaa työaikaa rajoittavia määräyksiä, ellei meluhaittaa muilla keinoin pystytä riittävästi vähentämään.

10. Toimintaa saa harjoittaa arkisin maanantaista perjantaihin klo 6–22 kuitenkin niin, että meluavimmat toiminnot (murskaus, haketus, poraus, iskuvasaran käyttö ja niin edespäin) tulee ajoittaa klo 7–18 väliselle ajalle pois

lukien arkiptyhät. Kuljetus ja kuormaukset ovat sallittuja myös lauantaisin ja sunnuntaisin klo 7–18.

23. Toiminnanharjoittajan tulee asettaa toiminnalle 5 000 euron vakuus ennen toiminnan aloittamista.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Ruskon Omakotiyhdistys ry on vaatinut, että rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi.

Vaatimuksia on perusteltu muun ohella seuraavasti: Muutosta ympäristölupa on haettu puutteellisin perustein. Meluselvitystä ei ole tehty tulevan toiminnan osalta ja meluhaitan tarkkailu on jätetty lähiasukkaille. Hakemuksessa ei ole mainittu murskauslaitteen nimeä tai tyyppiä. Haketuksen ja murskauksen melun yhteisvaikutus on niin suuri, että se kuuluu kilometrien etäisyydelle ilman asianmukaisia meluväljejä. Meluväljeistä ei ole lupamääräyksiä, joten melun raja-arvot tulevat ylittymään läheisillä asuinrakennuksilla. Toimintaa ei tule aloittaa ilman asianmukaisia meluselvityksiä ja toimenpiteitä meluhaitan vähentämiseksi. Lupamääräys 9 ei ole riittävä. Asiaa melun havaitsemisesta ei voi jättää lähiasukkaiden huoleksi kuten lupamääräyksessä on mainittu eli ”vain tarvittaessa”. Melu aiheuttaa asukkaille terveyshaittaa. Toiminta aiheuttaa meluhaittaa myös alueen suurelle porsitussikalalle. Lupamääräyksissä ei ole mainittu, miten toimintaa valvotaan esimerkiksi murskaus- ja haketustoiminnan osalta.

Hujalan alueelle on muodostumassa niin iso teollisen toiminnan keskittymä, että se vaatii kaavamuutoksen ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn.

Toiminta-alueen haitta-alue on laaja, ja Hujalan alue on merkitty kaavassa EO ja M-alueeksi, ei teollisuusalueeksi eli T. Alueella on useita samanlaisia toimijoita, joiden yhteisvaikutus lähiasumisen viihtyisyyteen ja tuotantoeläimiin on suuri. Toiminta tulisi luokitella teolliseksi toiminnaksi, jota ei tule sallia alueelle, jossa on ollut asutusta ennen haettua toimintaa.

Vastaavanlaiset lähialueen toimijat muodostavat yli 25 ha alueen, joka muodostuu haittavaikutuksiltaan (melu, pöly, haju ja liikenne) hyvin merkittäväksi. Toimintaa ei ole mahdollista käsitellä erillisinä, koska toiminta-alueet ovat kiinni toisissaan tai hyvin lähekkäin. Alueella on 4–5 toimijaa ja kaikkien toiminnasta aiheutuu liikennettä kapealle kylätielle. Havaintojen mukaan pahimpina aikoina alueelle kulkee yli 100 raskasta kuorma-autoa päivittäin. Talot sijaitsevat tien vieressä ja tie on kapea. Toiminnan tulisi sijaita muualla.

Vakuus on liian pieni. Mikäli ongelmia syntyy, vakuussummalla ei saa tehtyä tarpeellisia toimenpiteitä, kuten maan puhdistusta ja maisemointia. Vakuuden tulisi olla vähintään 65 000 €.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Ruskon rakennus- ja ympäristölautakunnalta on pyydetty lausunto valituksesta. *Hallinto-oikeus* on varannut Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Ruskon kunnalle, Ruskon kunnan terveydensuojeluviranomaiselle / Raison kaupungin terveysturvastuolle ja luvan hakijalle tilaisuuden vastineen antamiseen valituksesta.

Ruskon rakennus- ja ympäristölautakunta on lausunnossaan esittänyt, että valitus tulee hylätä aiheettomana. Lausunnon mukaan toiminta täyttää ympäristönsuojelulain vaatimukset, eikä ympäristölupamääräyksiä noudatettaessa toiminnasta arvioida aiheutuvan kohtuutonta haittaa naapurustolle tai ympäristöön. Kyseessä olevasta toiminnasta on arvioitu aiheutuvan meluhaittaa pääasiassa betonin murskauksesta sekä työkoneiden äänistä. Aiemmassa ympäristöluvassa kohteessa on käsitelty muun muassa betonia, kivilouhetta sekä kantoja, ja melutason ei ole arvioitu muuttuvan olennaisesti aiemmasta. Ympäristöluvan mukaan toiminta tulee järjestää kaikissa vaiheissa niin, että se ei aiheuta meluarvojen ylityksiä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Tarvittaessa melun määrää lähimmissä häiriintyvissä kohteissa mitataan. Toiminnanharjoittajaa sitoo vuosittainen vastaanotettavan aineksen maksimimäärä. Valituksessa mainitaan esimerkkinä murskauslaitoksen tuottama äänitehotaso dB(LWA). On hyvä huomioida, että äänitehotaso ei ole sama kuin toiminnasta syntyvä äänenvoimakkuus dB(A), jota myös melumittauksissa seurataan. Ympäristöluvan mukaista toimintaa ei ole tarkoituksenmukaista sitoa tietyn merkkisen/tyyppisen murskauslaitteen käyttöön.

Kiinteistölle on myönnetty maa-ainesten ottolupa vuonna 2004 ja vuonna 2009 sitä jatkettiin viidellä vuodella. Maa-ainesten ottamisen jälkeen alueelle on vuonna 2012 myönnetty ympäristölupa, ja luvan voimassaoloaikana toimintapaikan lähialueelle ei ole tullut uusia asuinrakennuksia. Toiminnan vuoksi yleiskaavamuutokselle ei ole tarvetta. Liikenne alueelle tapahtuu Hujalantietä, joka on valtion ylläpitämä yleinen tie.

Hujalan alueen toimijoilla ei ole omina ympäristöluvallisina toimijoina sellaista teknistä ja toiminnallista yhteyttä, jonka perusteella niitä voitaisiin käsitellä yhtenäisenä alueena. Kunkin toimijan ympäristöluvassa on käsitelty toiminnan vaikutukset ja ympäristölupamääräyksillä rajoitettu toimintaa tai asetettu muita velvoitteita, jotka on katsottu tarpeellisiksi ympäristövaikutusten kannalta. Myöskään YVA-lain mukaan hanke ei edellytä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä yhteisalueena.

Alueen melua ja tärinää aiheuttavat toiminnot on mitoitettu niin, että toiminta läheisessä sikalassa on mahdollista. Melu ja tärinä tulee olla hyväksyttävällä tasolla sikojen hyvinvoinnin ja eläintensuojelun kannalta. Sikalasta ei ole tullut valituksia Hujalan alueen toiminnoista. Sikalassa on tärinämittaus, ja sikojen hyvinvointia seurataan sikalatoiminnan valvonnassa.

Toiminnan vakuutta on korotettu aiemman ympäristöluvan mukaisesta 2 000 euron vakuudesta 5 000 euroon. Kierrätyslaitoksen toiminnoista ei pitäisi syntyä sellaisia vahinkoja, joihin tarvittaisiin merkittävästi suurempaa vakuusmäärää. Vakuuden on tarkoitus kattaa sellaiset kustannukset, jotka toiminnan päätyttyä koituisivat alueella olevien jätteiden kuljettamisesta asianmukaiseen vastaanottoaikkaan ja alueen siistimisestä.

Ruskon kunnan terveydensuojeluviranomainen / Raision kaupungin terveysvalvontajaosto on ilmoittanut, että sillä ei ole tarvetta antaa vastinetta.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (ELY-keskus) on vastineessaan todennut muun muassa, ettei lupapäätös ole perustunut riittäviin selvityksiin meluvaikutusten osalta. Lupakäsittelyn yhteydessä toiminnasta muodostuva melu olisi tullut edellyttää selvitettäväksi esimerkiksi melumallinnuksen avulla. Koska lähialueelle on sijoittunut myös muita melua aiheuttavia toimintoja, olisi selvityksessä tullut ottaa huomioon myös toimintojen yhteisvaikutukset melun osalta. Lupamääräyksissä olisi tullut edellyttää mittaamaan toiminnasta aiheutuvaa melua, kun päätöksen mukainen toiminta aloitetaan, jotta voidaan varmistua, etteivät melulle asetetut raja-arvot ylity.

Asetettuja lupamääräyksiä voidaan myös muilta osin pitää osittain epäselvinä ja puutteellisina. Lupapäätökseen ei ole kirjattu sallittujen vastaanotettavien jätteiden jäteluettelon mukaisia koodeja, eikä laitoksella kerrallaan olevan jätteen enimmäismääriä tai enimmäisvarastointiaikoja. Lupamääräyksen 4 mukaan Hujalantien varteen tulee rakentaa suojavalli, mutta vallin mitoitukselta, tarkemmasta rakenteesta tai rakentamisen aikataulusta ei ole annettu määräyksiä. Lupapäätöksessä ei ole myöskään perusteltu, miksi valli tulee rakentaa. Mikäli valli on edellytetty rakennettavaksi toiminnasta aiheutuvien melu/pöly/maisemahaittojen vuoksi, tulisi valli rakentaa ennen laajennetun toiminnan aloittamista ja vallin mitoituksen tulisi perustua lupahakemuksen yhteydessä esitettyihin mallinnuksiin tai suunnitelmiin.

Luvan mukaan alueella saa vastaanottaa ylijäämämaita, mutta maiden käsittelystä tai niiden laadusta ei ole annettu määräyksiä. Epäselväksi jää, onko ylijäämämaat tarkoitus hyödyntää mullan valmistuksessa vai lupamääräyksessä 4 edellytetyn vallin rakentamisessa. Myöskään hulevesien viivästysaltaan rakenteesta ei ole annettu määräyksiä. Lupamääräyksissä olisi tullut myös edellyttää viivästysallas huollettavaksi ja tyhjennettäväksi säännöllisesti. Alueelle vastaanotettavat jätejakeet huomioiden vesinäytteistä olisi tullut edellyttää tutkittavaksi myös veden hygieeninen tila (bakteerit).

Päätöksessä asetettua vakuusmäärää ei voida pitää riittävänä ottaen muun ohella huomioon jätemäärän, jonka alueella saa vuosittain vastaanottaa. Vakuuden tulisi perustua jätteiden enimmäisvarastointimääriin ja sillä tulee voida kattaa kaikki jätteiden kuljettamisen ja käsittelyn kustannukset sekä arvonlisävero.

YVA-menettelyä ei lähtökohtaisesti edellytetä nyt kyseessä olevaa toimintaa vastaavalta hankkeelta. Kyseessä oleva toiminta on lähtökohtaisesti muun kuin

vaarallisen jätteen käsittelyä (ei kaatopaikkasijoittamista) ja vastaanotettavien biologisten jätteiden määrä on maksimissaan 20 000 t/a.

Ruskon kunnanhallitus on vastineessaan ilmoittanut, että se yhtyy Ruskon rakennus- ja ympäristölautakunnan esittämään, ja valitus tulee hylätä.

J & T Pajunen Oy on vastineessaan esittänyt muun muassa, että toiminta järjestetään niin, etteivät melun ohjeavrot ylity lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ja tarvittaessa melun määrää niissä mitataan. Sikalan omistaja on ilmoittanut, ettei ole huolissaan valituksenalaisen päätöksen mukaisen toiminnan aiheuttamasta melusta. Toiminta ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Hanke ei ole YVA-lain laitosluettelon mukainen hanke eikä harkinnanvaraista YVA-menettelyä tarvita. Toiminta ei aiheuta maaperän pilaantumista eikä erityistä maisemointitarvetta toiminnan lopettamisen yhteydessä. Päätöksen mukainen vakuus kattaa kustannukset, jotka toiminnan päätyttyä koituisivat alueella olevien jätteiden kuljettamisesta asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan ja alueen siistimisestä. Kustannuksia laskettaessa on otettu huomioon arvonnalisävero, valmiiden lannoitteiden, mädätysjäännöksen sekä käsitellyn betonijätteen positiivinen arvo. Muualla rakentamistoimien tai muun vastaavan toiminnan aikana pois kaivettu pilaantumaton maa-aines, joka hyödynnetään suojavallin rakentamisessa, ei ole jätettä. Asian käsittelyssä ei tule ottaa huomioon sellaista ELY-keskuksen vastineessa esitettyä, jota valitus ei koske.

Valittaja on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus valituksen enemmälti hyläten kumoaa Ruskon rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksen vakuutta koskevan lupamääräyksen 23 osalta ja palauttaa asian tältä osin rakennus- ja ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi sekä muuttaa lupamääräyksen 9 kuulumaan kokonaisuudessaan seuraavasti (*muutokset kursivilla*):

9. Toiminnan aiheuttamaa melutasoa tulee mitata *meluavimpien toimintojen käynnissä ollessa* tai mallintaa [poistettu tekstiä] Ruskon kunnan ympäristönsuojelun kanssa sovittavalla tavalla. *Mittaussuunnitelma on toimitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle tarkastettavaksi vähintään 30 päivää ennen mittauksia.* Mikäli [poistettu tekstiä] melumittausten tai mallinnuksen perusteella ilmenee, että toiminnasta aiheutuu erityisen häiritsevää melua lähialueiden asukkaille, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä torjumaan melua rakenteellisilla tai teknisin menetelmin. Lupaviranomainen voi antaa työaikaa rajoittavia määräyksiä, ellei meluhaittaa muilla keinoin pystytä riittävästi vähentämään.

Hallinto-oikeus määrää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 124 §:n 3 momentin nojalla, että Ruskon kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöstä 23.6.2022 (16.6.2022 § 32) tulee noudattaa

myös lupamääräyksen 23 osalta siihen saakka, kunnes lautakunta on ratkaissut asian uudelleen vakuutta koskevilta osin.

Perustelut

Sovellettavia oikeusohjeita

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan tässä laissa tarkoitetaan *ympäristön pilaantumisella* sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa: a) terveyshaittaa; b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 41 §:n mukaan, jos samalla toiminta-alueella sijaitsevalla usealla luvanvaraisella toiminnalla on sellainen tekninen ja toiminnallinen yhteys, että niiden ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa on tarpeen tarkastella yhdessä, toimintoihin on haettava lupaa samanaikaisesti eri lupahakemuksilla tai yhteisesti yhdellä lupahakemuksella. Lupaa voidaan kuitenkin hakea erikseen, jos hakemuksen johdosta ei ole tarpeen muuttaa muita toimintoja koskevaa voimassa olevaa lupaa.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Samanaikaisesti 4 momentin mukaan toiminnan olennaista muuttamista koskeva lupahakemus on ratkaistava siten, että harkinta kattaa ne toiminnan osat, joihin olennainen muutos voi vaikuttaa ja ne ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ja riskit, joita muutos voi aiheuttaa.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1, 2 ja 5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa muun ohella: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä, 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista ja 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Ympäristönsuojelulain 59 §:n (527/2014) mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus voidaan jättää vaatimatta muuta kuin kaatopaikkatoimintaa harjoittavalta, jos vakuudella katettavat kustannukset toimintaa lopetettaessa ovat jätteen määrä, laatu ja muut seikat huomioon ottaen vähäiset. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakuuden vaatimatta jättämisen edellytyksistä.

Ympäristönsuojelulain 60 §:n 1 momentin mukaan vakuuden on oltava riittävä 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (jäljempänä YVA-laki) 3 §:n 1 momentin mukaan tätä lakia ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioidtavat hankkeet ja niiden muutokset luetellaan liitteessä 1.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti

aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Saman lain 11 §:n 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 3 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan lupahakemuksessa on oltava lupaharkinnan ja ilmoitusta koskevan päätösharkinnan kannalta tarpeelliset tiedot toiminnan tuotannosta, prosesseista, laitteistoista, rakenteista ja niiden sijainnista.

Saman asetuksen 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan lupahakemuksessa on oltava tiedot toiminnan aiheuttamasta melusta ja tärinästä.

Saman asetuksen 3 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan lisäksi lupahakemuksessa on oltava yksilöidyt tiedot toiminnan melutasosta, jos se on toiminnan luonne ja vaikutukset huomioon ottaen päätösharkinnan kannalta tarpeellista.

Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) 2 §:n 1 momentin mukaan muun ohella asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB.

Saman päätöksen 4 §:n mukaan, jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista edellä 2 tai 3 §:ssä mainittuun ohjearvoon.

Asiassa saatu selvitys

Ruskon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on vuonna 2012 myöntänyt JJ Kaivin ja Kallio Oy:lle ympäristöluvan louheen, rakennuspurkujätteen, mullan, pintamaiden, hevosenlannan ja kantojen välivarastointia, käsittelyä ja jatkojalostusta varten kiinteistölle 704-403-4-35. Luvan mukaan vastaanotettavien jätteiden määrät vuodessa ovat: rakennusten purkujäte alle 10 000 t (sisältäen purkubetonin), kannot 1 500 t, pintamaat ja hevosenlanta 3 600 t (lannan osuus 400 t) ja louhe 4 000 t. J & T Pajunen Oy on hankkinut kiinteistön omistukseensa ja ympäristölupa on siirretty sen nimiin.

J & T Pajunen Oy on hakenut vastaanotettavien jätteiden määrään muutosta seuraavasti: purkubetoni ja ylijäämämaa alle 50 000 tonnia vuodessa, biokaasulaitoksen mädätysjäännös, hevosenlanta, haravointijäte ja kannot yhteensä alle 20 000 tonnia vuodessa. Rakennusten purkujätettä ei oteta vastaan purkubetonia lukuun ottamatta. Louhetta ei oteta vastaan. Hakijalla on tarkoitus vastaanottaa purkubetonia ja jalostaa siitä maanrakennuksessa

hyödynnettävää materiaalia. Lisäksi hakijalla on tarkoitus valmistaa multaa pääraaka-aineena biokaasulaitoksen mädätysjäännös.

Lupaan on haettu muutosta myös toiminta-alueen osalta. Aikaisemman luvan mukaan toimintaa harjoitettiin noin 2,8 ha:n laajuisella kiinteistön osalla ja uusi hakemus laajentaa kenttäaluetta niin, että toimintaa harjoitetaan koko noin 6 ha:n laajuisen kiinteistön alueella. Toiminta-aikoihin on haettu muutosta siten, että kuormausta ja kuljetusta harjoitetaan lisäksi lauantaisin ja sunnuntaisin klo 7–18. Hakemuksen mukaan laajennetun toiminnan ympäristövaikutukset eivät oleellisesti poikkea aikaisemman luvan mukaisen toiminnan ympäristövaikutuksista.

Laitoskiinteistö sijaitsee Ruskon kunnan lounaisosassa noin 2 kilometriä Ruskon kirkonkylästä länteen. Kiinteistön pohjoispuolella on maa-aineksenottoa ja kiinteistöstä noin 250 metriä koilliseen sijaitsee sikala. Lähin asutus ja loma-asutus sijaitsee noin 500–700 metrin etäisyydellä laitoskiinteistöstä länteen, lounaaseen, kaakkoon ja koilliseen.

Ruskon yleiskaavassa vuodelta 2010 alue on merkitty maa- ja metsätalousalueeksi (M). Aluetta ei ole asemakaavoitettu.

Murskaustoimintaa on päätöksen mukaan arviolta 2–6 kertaa vuodessa 3–6 päivää kerrallaan. Kantoja haketetaan 1–4 kertaa vuodessa noin vuorokausi kerrallaan.

Meluhaittaa aiheuttavat betonin murskaus, haketus sekä muiden työkoneiden äänet. Hakemuksen mukaan toiminta järjestetään siten, ettei se aiheuta meluohjearvojen ylityksiä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Tarvittaessa melun määrää lähimmissä häiriintyvissä kohteissa mitataan.

Betonin ja kiviaineksen murskaus aiheuttaa pölyä. Lisäksi pölyä voi muodostua kuormien purussa ja varastokasoista tuulen vaikutuksesta. Hakemuksen mukaan mullanvalmistuksen pääraaka-aineen mädätteen eikä hevosenlannan arvioida aiheuttavan hajuhaittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mädäte on läpikäynyt prosessin, jossa raaka-aineen (esimerkiksi liete) orgaanisen aineksen hajoamisen johdosta haisevien yhdisteiden pitoisuus on vähentynyt merkittävästi. Laitosalueelle mädäte toimitetaan kuivatettuna ja on sellaisenaan levittävässä pelloille maanparannustuotteena.

Kulku toiminta-alueelle tapahtuu alueen länsireunassa olevan liittymän kautta. Raskaan liikenteen määrä ilmoitetaan olevaan vilkkaimpana aikana enimmillään noin 25 käyntiä päivässä.

Oikeudellinen arviointi

Kaavoitus ja toiminnan sijoittuminen

Alue on merkitty maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Ruskon kunnan yleiskaavassa toiminta-alue sijaitsee maa- ja metsätalousalueella (M). Hallinto-oikeus toteaa, että yleiskaavan M-aluetta

koskeva kaavamääräys voi mahdollistaa alueelle sijoitettavaksi myös muuta kuin alueen pääkäyttötarkoituksen mukaista perinteistä maa- ja metsätaloustoimintaa vaikeuttamatta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Ottaen lisäksi huomioon, että nykyinen toiminnan sijoituspaikka on hyväksytty laitoksen voimassa olevassa ympäristöluvassa, hallinto-oikeus katsoo, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä kaavoitus ole luvan myöntämisen esteenä.

Lisäksi hallinto-oikeus toteaa, että asiassa sovellettava ympäristönsuojelulaki ei sisällä säännöksiä kaavojen muuttamisesta, eikä ympäristölupaa tai sitä koskevan valituksen yhteydessä ole mahdollista käsitellä kaavoituksen muuttamista.

Melu

Hakemukseen ei ole liitetty meluselvitystä, joten melun arvioinnissa on puutteita. Toisaalta eniten melua tuottava murskaus- ja haketustoiminta on melko vähäistä, ja lupamääräyksessä 8 on asetettu raja-arvot sallitulle melutasolle. Lupamääräyksen 10 mukaan meluavimmat toiminnot (kuten murskaus, haketus, iskuvasaran käyttö) tulee ajoittaa kello 7–18 väliselle ajalle pois lukien arkipyhät.

Hallinto-oikeus on edellä olevan johdosta muuttanut lupamääräystä 9 siten, että toiminnan aiheuttamaa melutasoa tulee mitata meluavimpien toimintojen käynnissä ollessa tai mallintaa Ruskon kunnan ympäristönsuojelun kanssa sovittavalla tavalla. Mittaussuunnitelma on toimitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle tarkastettavaksi vähintään 30 päivää ennen mittauksia mittausten laadun varmistamiseksi.

Muutetun lupamääräyksen 9 mukaan toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä torjumaan melua rakenteellisin tai teknisin menetelmin, jos melumittausten tai mallinnuksen perusteella ilmenee, että toiminnasta aiheutuu erityisen häiritsevää melua lähialueiden asukkaille. Lupaviranomainen voi antaa lisäksi työaikaa rajoittavia määräyksiä, ellei meluhaittaa muilla keinoin pystytä riittävästi vähentämään.

Hallinto-oikeus toteaa ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 1 momentin 4 kohtaan viitaten, että hakemukseen tulee liittää päätösharkinnan kannalta tarpeelliset tiedot muun muassa toiminnan laitteistoista. Toiminnassa käytettävä laitteisto on yleisesti tunnettua eikä ympäristöluvassa voi velvoittaa käyttämään jonkun valmistajan tiettyä laitetta. Hallinto-oikeus katsoo, että rakennus- ja ympäristölautakunta on voinut arvioida asiaa ilman, että murskauslaitteen nimeä tai tyyppiä olisi ilmoitettu.

Toiminnan laatu ja laajuus sekä etäisyydet lähimpiin häiriintyviin kohteisiin huomioon ottaen hallinto-oikeus ei pidä tarpeellisena muutoinkaan kumota ja palauttaa päätöstä melun arvioinnin puutteellisuuksien vuoksi. Hallinto-oikeus katsoo, että ennalta arvioiden lupamääräykset melun torjumiseksi hallinto-

oikeuden lupamääräykseen 9 tekemine muutoksineen ovat riittäviä kohtuuttoman rasituksen ja terveyshaitan ehkäisemiseksi.

Pöly, tärinä ja hajuhaitat

Lupamääräyksellä 5 on rajoitettu pöly- ja hajuhaittoja. Toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu pöly- tai tärinähaittaa häiriintyvissä kohteissa. Asiassa saadun selvityksen perusteella hajuhaittojen ei pitäisi olla merkittäviä.

Hallinto-oikeus pitää pölystä ja hajuhaitoista annettuja lupamääräyksiä ennalta arvioiden riittävinä ottaen huomioon toiminnan laatu ja laajuus sekä etäisyydet lähimpiin häiriintyviin kohteisiin ja näiden kohteiden laatu.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely ja yhteiskäsittely

Valituksenalaisen päätöksen mukainen toiminta ei vaadi ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-lain 3 §:n 1 momentissa mainitun liitteen 1 nojalla. Varsinais-Suomen ELY-keskus on vastineessaan todennut, ettei YVA-menettelyä lähtökohtaisesti edellytetä nyt kyseessä olevaa toimintaa vastaavalta hankkeelta. Hallinto-oikeus katsoo, ettei asiassa saadun selvityksen mukaan kyse ole myöskään YVA-lain 3 §:n 2 momentin mukaisesta yksittäistapauksesta, jossa hanke todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Edellä esitetyn sekä toiminnan laadun ja laajuuden perusteella hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalaista päätöstä ei ole syytä kumota sillä perusteella, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ole suoritettu.

Hallinto-oikeus katsoo, että nyt kyseessä olevalla toiminnalla ja sen lähelle sijoittuneella toiminnalla ei asiassa saadun selvityksen ja valituksessa esitettyjen seikkojen perusteella ole myöskään sellaista teknistä tai toiminnallista kiinteää yhteyttä, että toimintojen ympäristöluvut olisi tullut hakea sekä käsitellä ja ratkaista yhdessä.

Vakuus

Jätteen käsittelytoiminnan vakuuden tarkoituksena on muun muassa varmistua siitä, että alueelle kerääntyneet jätteet voidaan poistaa toiminnanharjoittajan mahdollisessa maksukyvyttömyystilanteessa. Hakemuksessa ja päätöksessä on esitetty vastaanotettavien jätteiden määrät, mutta ei keskimääräisiä tai enimmäisvarastointimääriä. Murskaamaton betoni luokitellaan jätteeksi, eikä tässä vaiheessa ole myöskään varmuutta siitä, että murskattua betonia ei luokiteltaisi jätteeksi. Joillakin jätteillä saattaa olla positiivinen markkina-arvo, mutta hakemuksessa esitetyillä tiedoilla sitäkään ei voi arvioida, ja lisäksi vakuuslaskennassa mahdollinen positiivinen arvo otetaan huomioon ainoastaan jätejakeittain. Jätteiden poisvientikustannuksia ja alueen siivouskustannuksia ei näin ollen voi arvioida pelkästään vastaanotettavan betonin ja muun jätteen määrän avulla.

Edellä mainituin perustein hallinto-oikeus kumoo vakuutta koskevan lupamääräyksen 23 ja palauttaa asian siltä osin rakennus- ja ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi sekä määrää valituksenalaisessa päätöksessä määrätyn vakuuden olemaan voimassa siihen saakka, kunnes lautakunta on ratkaissut asian uudelleen vakuutta koskevilta osin.

Muut valitusperusteet

Ympäristölupaharkintaan ei lähtökohtaisesti kuulu liikenteen yleisten ympäristöhaittojen huomioon ottaminen alueella, joka ei kuulu suoranaisesti toiminnanharjoittajan vastuulle. Lupaharkinnassa tapauskohtaisesti arvioidaan, aiheutuuko hakemuksen mukaisesta toiminnasta lähialueen liikenteen lisäys mukaan lukien ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa taikka naapureille kohtuutonta räsitusta. Liikenteestä aiheutuva melu ja pöly ovat edellä mainituilta osin ympäristöluvan yhteydessä arvioitavia seikkoja. Kysymyksessä oleva toiminta ei liikenne mukaan lukien aiheuta sellaista pilaantumista, että sitä olisi syytä rajoittaa liikenteestä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi. Muutetussa lupamääräyksessä 9 on annettu määräykset edellä todetun varmistamiseksi melun osalta, eikä valituksenalaista päätöstä ole aihetta enemmälti muuttaa tai kumota toimintaan liittyvän liikenteen vuoksi. Liikenneturvallisuuteen liittyvät asiat eivät kuulu ympäristölupa-asian yhteydessä käsiteltäviin asioihin.

Hallinto-oikeus arvioi, että ottaen huomioon hallinto-oikeuden tekemä muutos lupamääräykseen 9, toiminnasta ei sen laatu ja laajuus sekä lähimmät häiriintyvät kohteet ja niiden laatu huomioon ottaen ennalta arvioiden aiheudu myöskään eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Ympäristölupaa koskevan valitusasian yhteydessä hallinto-oikeudessa ei voida käsitellä ympäristöluvan valvontaan liittyviä kysymyksiä.

Johtopäätös

Hallinto-oikeus katsoo, ettei rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöstä ole syytä valituksessa esitettyjen seikkojen johdosta kumota ja asiaa palauttaa muutoin kuin lupamääräyksen 23 osalta eikä päätöksen lupamääräyksiä ole syytä hallinto-oikeuden lupamääräykseen 9 tekemän muutoksen lisäksi enemmälti muuttaa.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Ruskon kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 15.5.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Riitta Riihimäki ja Annukka Lagerstam sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Saara Juopperi. Asian on esitellyt Annukka Lagerstam.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Ruskon Omakotiyhdistys ry
osoite: [REDACTED]

Jäljennös maksutta

J & T Pajunen Oy

Ruskon kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta

Ruskon kunnan terveydensuojeluviranomainen / Raision kaupungin
terveysvalvontajaosto

Ruskon kunnanhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvaratEtelä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedotVaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>